

ТЕМА НЕДЕЉЕ: ИЗМЕЂУ ЉУБАВИ И БАТИНА

Жене убијају, зар не

Шта је узрок томе да је женама било много боље у социјализму него данас и зашто је у последња три месеца чак 12 жена страдало у породичном насиљу. Жртве су не само жене на маргинама друштва, већ и оне из „круга двојке“

Једна од шест жена у свету је жртва физичког злостављања

Катјарина Ђорђевић

Број жена у парламенту је никада већи. По томе је Србија пета у Европи. И то захваљујући систему квота које дефинишу број посланица у Скупштини. Али, ван парламента, живот жена је све тежи. Апсурдно је да расте број закона који штите жену од насиља у породици или од дискриминације на радном месту, а да број жена које завршавају на бироима за незапослене или у читуљама расте из године у годину.

Шта је узрок томе да је женама било много боље у социјализму него данас и како се догодило да је еманципација појела своју женску лепу? И због чега се од 25.000 невладиних организација у Србији свега 100 до 120 њих активно бави борбом за женска права? Циници би рекли да се много више припадника цивилног сектора бави заштитом сексуалних мањина или уласком Србије у различите војне и политичке савезе, шего што се

баве побољшањем положаја жена у друштву. На њихова леђа се, заправо, стравало сав терет ратова, кризе и беде последње две и по деценије. Иако су оне те које су сачувале своје породице, истраживање „Политике“ и агенције „Фактор плус“ показало је да просечна српска жена нема времена за фризера, козметичара и рекреацију. Нема времена ни да оде да прими награду „хероина социјалне транзиције“, коју јој свих ових година, а обавезно око сваког 8. марта, дају социолози, одајући јој признање за очување породице у времену које је прохујало с вихором ратова и беде. Јер, она своје слободно време посвећује бризи о наследницима, али и видању „рана“ својој јачој половини, чија је ментална стабилност крхка попут порцуланске балерине из бакине предратне витрине. Наиме, његов мушки его у транзицији и економској кризи готово је уништен.

О фрустрацијама „главе породице“ довољно говори податак да је у последња три месеца чак 12 жена страдало у породичном насиљу.

Жртве насиља су не само жене на маргинама друштва, већ и оне из „круга двојке“. Током 2014. године убијено је 27 жена, годину дана раније 44 жене. Пре три године, убијене су 32 жене, током 2011. године – 29 њих, док је у 2010. години смртно страдало 20 жена. Иако број закона, конвенција и прописа које штите жену од насиља у породици расте из године у годину, истовремено расте и број жртава породичног насиља.

Говор бројки и слова је неумољив. Током 2013. године пријављено је 9.800 случајева насиља, а годину дана раније 9.327 – чак хиљаду случајева више у односу на 2011. годину и чак три хиљаде више у односу на 2008. годину, када су пријављена 6.272 случаја насиља. Подаци Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања говоре да број пребијених и убијених жена расте из године у годину – 2006. године био је пријављен „свега“ 3.441 случај насиља, дакле троструко мање него 2013. године.

странице 10, 11, 12 и 13

ЖЕНЕ УБИЈАЈУ, ЗАР НЕ

Са прве стране

Стручњаци којима је у опису посла цртање профила жртве насиља, истичу да су незапослене и економске зависне жене под већим ризиком да окрену СОС телефон, а подаци изведени из последњег пописа становништва говоре да више од 57 одсто жена спада у категорију издржаваног лица. Статистика родне (не)равноправности говори да су жене те жене које у већем проценту уписују и завршавају факултете, па се тако, примера ради 2012. године, међу уписаним студентима налазило 56 одсто жена, а међу дипломираним академцима – 58 одсто представница лепшег пола. Међутим, оне и даље чине већинску радну снагу у мање плаћеним професијама – просвети, здравству и сектору социјалних услуга, а мушкарци и даље доминирају у професијама које су синоним за новац, утицај и моћ.

Илустративни доказ тезе да су жене чешће незапослене јесте и статистика из 2013. године која сведочи да запослених жена има 16 одсто мање у односу на запослене мушкарце. Анализа зарада из марта 2014. године говори о платном јазу између мушких и женских зарада – плата жена запослених у здравственој и социјалној заштити износила је 57.871 динар, а плата мушкарца 70.823 динара. Зарада жена у образовању износила је 56.550 динара а мушкарац на истом радном месту добијао је 65.507 динара.

Међутим, јаз у зарадама између жена и мушкараца и родна неравноправност у пословном свету нису заштитни знак само српске транзиције. Европски завод за статистику објавио је податак да су жене у Европској унији у просеку зарађивале 16,4 одсто мање од мушкараца у 2013. Истраживање Еуростата такође је показало да мушкарци доминирају на руководећим положајима у фирмама, док жене најчешће раде као административни радници и у области продаје и услуга. Осим тога, свака трећа запослена жена је у 2013. години радила са непуним радним временом, док је то био случај са сваким десетим мушкарцем. Највећи јаз између зарада

мушкараца и жена забележен је у Естонији, где су жене имале за трећину мању плату, а затим следе Аустрија, Чешка и Немачка. Најмања разлика у платама била је у Словенији, на Малти, у Пољској, Италији и Хрватској.

На нивоу целе ЕУ стопа запослености жена је у 2013. износила 62 одсто, а готово трећина њих радила је са непуним радним временом. Стопа запослености мушкараца била је чак 74

одсто, а само осам одсто њих је радило са непуним радним временом. Подаци Еуростата говоре да је у 2013. трећина жена била на руководећим положајима у европским фирмама и да жене чине већинску радну снагу у европској администрацији и области услуга и продаја.

Подаци Канцеларије Владе Србије за сарадњу с цивилним друштвом говоре да је у Србији активно између 100 и 120 женских невладиних

организација – највећи број њих бори се против насиља у породици и за побољшање економског положаја жене. Веома је мало оних који се баве образовањем и побољшањем здравственог положаја жена и припадницама лепшег пола које су вишеструко дискриминисане.

Највећи донатори женског цивилног сектора су амбасаде – пре свега скандинавских земаља и агенције Уједињених нација. Шведска агенција за међународни развој највише новца даје за промоцију родне равноправности, УНДП подржава пројекте оних НВО које се боре против партнерског насиља, агенција УН за жене углавном финансира женско предузетништво, што чини и УСАИД, али и Швајцарска агенција за развој и немачка организација за међународну сарадњу ГИЗ.

Page: 9

Reach: 209757

Country: SERBIA

Size: 858 cm2

3 / 3

Њена екселенција Дулија Фини, која је крајем 2013. године постала амбасадорка Аустралије у Београду, веома брзо је успоставила сарадњу са женском невладином организацијом **ЕТНО мрежа**, која окупља жене које се баве производњом традиционалних рукотворина. Она је у својој резиденцији организовала изложбу њихових ручних радова, а потом је женама које се баве израдом стапарских ћилима купила разбоје за израду ових уникатних тепиха. Амбасада Шведске финансијски је помагала рад Управе за родну равноправност, док се она није угасила, а ускоро ће почети сарадњу с Координационим телом за родну равноправност на чијем се челу налази Зорана Михајловић. Норвешка амбасада финансира је пројекте Аутономног женског центра у Београду, који се бори против насиља у породици, Центра за подршку женама из Кикинде, који такође помаже жртвама родно заснованог насиља, Центар за жене и децу жртве породичног насиља из Ниша и невладину организацију АДРА, која подиже свест жена о борби против насиља. Норвежани су финансирани и Центар за производњу органске хране из Селенаца, који су основали жене, Јога федерацију Србије, у којој су тренирале жене жртве породичног насиља, Центар за етику, право и примењену филозофију из Београда и Канцеларију за инклузија Рома из Новог Сада која помаже незапосленим Ромкињама.

За кување – два сата и десет минута дневно

Статистичари феминистичке провенијенције баратају податком да просечна српска жена за припремање и печење хране дневно потроши два сата и десет минута, одржавање домаћинства дневно јој „украде“ 51 минут, а прање судова пола сата. На бригу о детету, односно на чување, храњење, облачење, подучавање наследника, жена у просеку потроши 24 минута дневно. За шетњу малишана утроши око 40 минута, а пола сата инвестира у помоћ деци око израде домаћих задатака. Ова статистика постаје занимљивија када се упореди с податком да српски власници Адамове јабучице за оперативне послове око наследника пожртвовано потроше девет минута дневно – углавном у игри и дељењу васпитних лекција. Просечан Србин храном се бави 16 минута, а судовима три минута.

